

Wat betekenen Vrije Vogelreservaten voor vogels?

Enkele kanttekeningen bij de reactie van de heer Knapker

Graag zouden wij enkele kanttekeningen willen plaatsen bij de reactie van de heer Knapker op ons artikel over de vrije vogelreservaten.

Zo is nog steeds niet duidelijk welke criteria worden gehanteerd bij de aanwijzing van een 'vogelreservaat' of 'vogelbroedterrein'. Het blijft derhalve moeilijk te beoordelen of een gebied tot één van deze categorieën kan worden gerekend. Dit is met name van belang omdat 'Vogelbescherming' haar ideeën niet alleen via eigen mankracht tracht te verwezenlijken, maar vooral via het inschakelen van vogelwachten, vogelwerkgroepen en dergelijke.

Wij zijn blij dat de heer Knapker zo duidelijk aangeeft dat het effect van het toekennen van het predikaat 'vogelbroedterrein' voornamelijk betrekking heeft op het afschrikken van eierzoekers. Dit is iets totaal anders dan hetgeen met beheersovereenkomsten in het kader van de relatienota wordt beoogd. Met behulp van beheersovereenkomsten tracht men immers het agrarisch beheer van een terrein binnen bepaalde marges te houden. Het betekent dus zeker niet, dat -zoals de heer Knapker dit schetst- een beheersovereenkomst het zelfde is als een overeenkomst voor een vogelbroedterrein met geld toe. Een adequaat agrarisch beheer met betrekking tot de weidevogelstand omvat heel wat meer aspecten dan alleen het weggagen van eierzoekers en het eventueel plaatsen van nestbeschermers. In het artikel valt te bespeuren

dat men blijkbaar meer en meer een koppeling wil gaan maken tussen 'vogelbroedterrein' en praktische weidevogelbescherming. Het is geenszins de bedoeling een oordeel te vellen over praktische weidevogelbescherming, maar de suggestie van de heer Knapker dat deze activiteiten een structurele oplossing betekent, -immers het lustrumthema van 'Vogelbescherming' is hier sterk op gericht- is ons inziens onjuist. Is men dan bezig met het beschermen van de basisvoorwaarden, de biotopen, waarin onze weidevogels leven? Uit hetgeen de heer Knapker schrijft, blijkt dat men met 'vogelbroedterrein' de illusie wekt dat je er met het plaatsen van bordjes en het eventueel plaatsen van nestbeschermers wel bent. Wij blijven dan ook vrezen dat het fenomeen 'vogelbroedterrein' boeren weerhoudt van het aangaan van beheersovereen-

Het eenvoudige bord met alleen de vermelding 'Natuurterrein' met toevoeging van verboden toegang kan in sommige gevallen ook al gunstig werken.

Foto: Jaap Taapken.

Vogelbeschermers plaatsten dit bord bij een prachtig vogelgebied bij Halfweg.
Foto: Jaap Taapken.

komsten in de zin van de relatienota, omdat hij bij zijn beheer zal moeten uitgaan van de in de overeenkomst vastgelegde marges. Waarom zou hij dat doen als natuurbeschermers ook genoeg nemen met alleen het plaatsen van bordjes en eventueel nestbeschermers?

Ten aanzien van het inschakelen van vrijwilligers zijn wij natuurlijk ook van mening dat dit zeer nuttig kan zijn (zijn wij immers zelf geen vrijwilligers en een particuliere natuurbeschermingsorganisatie?). Wij willen echter waarschuwen voor het gevaar dat overheden hun verantwoordelijkheid met betrekking tot natuur en landschap afschuiven naar vrijwilli-

gers. Het is zeker waar dat er een zware taak is voor de particuliere natuurbescherming nu de ambtelijke natuurbescherming is ondergebracht bij het ministerie van Landbouw en Visserij.

Waaruit bestaat die taak dan precies? Is dat vooral het uitoefenen van meer druk op de overheid om te wijzen op haar verantwoordelijkheden voor het gemeenschappelijke belang die de natuurbescherming toch is? Of is het het overnemen van taken en daarmee het op zich nemen van een grotere verantwoordelijkheid met het gevaar dat natuurbescherming meer als het belang van een bepaalde maatschappelijke groepering wordt gezien. Het blijkt ook uit de reactie van de heer Knupker dat overheden (hier gemeenten) verantwoordelijkheid af kunnen schuiven: men wijst een als 'vogelbroedterrein' bestempeld gebied aan als natuurgebied met het gevaar dat men nalaat goed na te gaan hoe de waarden van natuur en landschap in het bestemmingsplangebied ruimtelijk zijn verdeeld.

De heer Knupker heeft gelijk wanneer hij schrijft dat wij in het bezit zijn van een model van de overeenkomst voor 'vogelreservaten'. Deze overeenkomst is echter dermate vaag dat het voor ons volkomen onduidelijk is hoe men de doelstellingen ten aanzien van 'vogelreservaten' denkt te verwezenlijken.

In zijn reactie op onze conclusies baseert de heer Knupker zijn betoog op 'de resultaten die tot nu toe zijn geboekt'. Wij vinden het jammer dat deze resultaten niet met concrete gegevens -kunnen?- worden onderbouwd. Hoeveel boeren hebben een 'overeenkomst' afgesloten? Waar worden nestbeschermers geplaatst? Voor hoeveel terreinen worden beheersadviezen verstrekt? Waaruit bestaan die beheersadviezen? Welke effecten heeft dit gehad?

■ Ronald Huijsen & Rijk van Oostenbrugge, per adres Faustdreef 411, 3561 LN Utrecht.

Op de rijksweg A2 van Amsterdam naar Utrecht werden gedurende juni-juli van dit jaar deze borden geplaatst ter hoogte van de afslag van de A9 naar Amersfoort. Midden in dit circuit bevond zich namelijk een grote kolonie Kokmeeuwen, waarvan de pas uitgekomen jongen over deze drukke rijkswegen begonnen te wandelen. Het aantal verkeersslachtoffers schijnt toch zeer beperkt te zijn gebleven.

Foto: Jaap Taapken.

